

Fiche Toekomst Regionaal Beleid

5 juni 2013

Context

De Randstadprovincies hebben met de steden regionale economische visies ontwikkeld om de regionale economie op een duurzame wijze te stimuleren. Het Europese regionale beleid stelt regio's in staat om met Europese fondsen deze regionale economische visies binnen Europese kaders en voorschriften uit te voeren. Hiermee leveren regio's een bijdrage aan de realisatie van de Europa 2020-strategie, die inzet op duurzame economische groei en werkgelegenheid in de EU. De Randstadprovincies hechten daarom veel belang aan het Europese regionale beleid en de structuurfondsen. Tijdens de programmaperiode 2007-2013 ontvangt de Randstad in totaal 310 miljoen EUR uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) voor regionale structuurversterking. Samen met de vier grote steden (G4) investeren de Randstadprovincies via het operationeel programma Kansen voor West (OP West) in kennis, innovatie en ondernemerschap, alsmede het attractiever maken van de regio's en steden. De provincies ontvangen bovendien fondsen uit Brussel voor transnationale en interregionale samenwerking (Interreg). Het betreft hier fondsen voor projecten met regio's uit andere lidstaten op het gebied van bijvoorbeeld duurzame ontwikkeling en innovatie.

Bij de Europese structuurfondsen geldt het principe van cofinanciering. Voor iedere euro uit Brussel dient minimaal één euro uit de lidstaat zelf te worden bijgesloten. In de praktijk valt de cofinanciering hoger uit (multipliereffect). Het programma Kansen voor West kent een multiplier van drie, waardoor uiteindelijk een investeringsbudget van meer dan één miljard euro voor zeven jaar ter beschikking staat. De cofinanciering in Kansen voor West wordt opgebracht door P4, G4, andere gemeenten, rijk, kennisinstellingen en ondernemers.

Lobbydoel

De Randstadprovincies willen ook na 2013 in aanmerking komen voor de structuurfondsen en zetten zich samen met de andere provincies en steden in Brussel en Den Haag in voor het behoud hiervan. De Randstadprovincies zetten hierbij in op een substantieel aandeel in de nationale enveloppe EFRO als basis voor een nieuw operationeel programma voor het landsdeel West: Kansen voor West II. Dit programma biedt ruimte om de regionale economische visies van de provincies en steden met Europese middelen te realiseren. De EFRO-middelen bieden tevens kansen om te investeren in hernieuwbare energie, een Europese opgave waarbij Nederland achter blijft bij haar eigen doelstellingen.¹ Hierbij is het behoud van het beheer op regionaal niveau een belangrijk aspect. Bovendien zetten de Randstadprovincies zich in voor het organiseren van voldoende cofinanciering voor de volgende programmaperiode.

Bestuurlijk/ambtelijke trekkers

Bestuurlijk: Ralph de Vries (EU Coördinerend Gedeputeerde)

Bestuurlijk Overleg P4 Economie: Remco van Lunteren (UT), Jan-Nico Appelman (FL), Govert Veldhuijzen (ZH), Elvira Sweet (NH)

Ambtelijk: Bas van den Barg, Karolien de Bruine

Expertgroep: Laura Vis, Hans Spijker (ZH), Hiske van der Meulen (UT), Joke van den Brink, Guus van Dalen, Olaf Gahler (FL), Charlotte Dijkstra, Kalle Seeters (vz), Annelies Maas-van't Hof (NH)

¹ Nederland heeft in 2012 in het kader van Europa2020 de doelstelling geformuleerd om in 2020 16% van haar totale energievoorziening te putten uit hernieuwbare energie. In 2010 stond voor Nederland de teller pas op 3,8%.

Andere betrokken beleidsterreinen (bestuurlijk en ambtelijk) zijn onder andere klimaatadaptatie en duurzame energie. Daarnaast zijn ook de betrokkenen bij de uitvoering van Kansen voor West aangehaakt.

Partners

IPO, VNG, G4, G32, Ministerie van EZ, DG REGIO², Council of European Municipalities and Regions (CEMR), Europarlementariër Lambert van Nistelrooij (CDA).

Rol Provinciale Staten: ambassadeur (intern, extern), informatiemakelaar, kennisverspreider
Discussie starten over beschikbaar stellen van provinciale middelen voor cofinanciering voor het programma Kansen voor West II. Tevens pleiten bij partijen in Tweede Kamer en Europees Parlement voor het belang van Regionaal Beleid en het behoud van rijkscofinanciering voor structuurfondsen.

Beleidskaders

Randstad Strategie Europa 2012-2015, Economische Agenda Metropoolregio Amsterdam, Economische Agenda Zuidvleugel, Economische Visie Provincie Utrecht 2020, Economische agenda Noord-Holland en Economische Agenda Flevoland.

Resultaten - gepleegde acties

- Na de publicatie van het pakket voorstellen voor het nieuwe EU-regionaal beleid voor de periode 2014-2020, onderhandelen Raad en Europees Parlement over de concept-verordeningen. Vanuit P4 (en G4) wordt intensief samengewerkt met het rijk, dat Nederland vertegenwoordigt in de onderhandelingen in de Raad, en het EP (Lambert van Nistelrooij in zijn functie van rapporteur over het EU regionaal beleid). Aandachtspunten zijn o.a. het behoud van het partnerschapsbeginsel in de voorstellen, de verdelingscriteria voor structuurfondsen over de lidstaten, afschaffing of aanpassing van de prestatiereserve en vermindering van administratieve lasten. De onderhandelingen in eerste lezing zijn nog gaande. Europees Parlement (EP) en Raad (lidstaten) zijn informele gesprekken gestart (zgn. triloog) om het hele onderhandelingsproces in één lezing af te ronden. Het Ierse EU-voorzitterschap streeft ernaar om de onderhandelingen af te ronden voor het einde van het eerste semester 2013, maar is hierbij wel afhankelijk van een besluit over de Europese meerjarenbegroting 2014-2020 (MFK 2014-2020). De Europese Raad heeft tot ontsteltenis van veel regio's in Europa in haar akkoord over het MFK (zie ook hieronder) de prestatiereserve (uitbetaling reserve bij behaalde doelstellingen in 2019) verhoogd van 5% (voorstel Commissie) naar 7%. Vanuit de regio's is hier veel kritiek op, omdat het systeem om de resultaten te meten erg bureaucratisch dreigt te worden.
- De Europese Raad heeft op 8 februari 2013 een compromis bereikt over het MFK 2014-2020, waarover Parlement en Raad nu eveneens een triloog zijn gestart. In het compromis van de Raad gaat Nederland er in budget voor de structuurfondsen met ongeveer 40% op achteruit. Hierdoor komt ook voor de Randstad minder EFRO-middelen beschikbaar voor de periode 2014-2020. De verwachting is niet dat de onderhandelingen tussen Raad en EP daar veel veranderingen in teweeg zullen brengen. Het Ierse EU-voorzitterschap, dat namens de Raad onderhandelt met het EP, hoopt voor het einde van het eerste semester van 2013 met het EP tot een akkoord over het MFK te komen.
- Vanuit de P4 is actief deelgenomen aan de behandeling van de verschillende adviezen van het Comité van de Regio's (CvdR) over het wetgevingspakket Cohesiebeleid. Gedeputeerde De Vries heeft in de bevoegde commissie (COTER³) met hulp van andere Nederlandse leden amendementen ingediend. Een meerderheid van die amendementen zijn in de adviezen terechtgekomen. De verschillende adviezen van het CvdR over het wetgevingspakket zijn op 3 mei 2012 in de plenaire

² DG Regio: Directoraat-Generaal Regionaal Beleid en Stedelijke ontwikkeling (Europese Commissie)

³ COTER: Commissie voor Territoriale Samenwerking (Comité van de Regio's)

vergadering vastgesteld. De adviezen zijn voor het overgrote deel in lijn met de wensen van de provincies. Het pakket adviezen van mei 2012 vormde de basis van een resolutie van het CvdR van 1 februari 2013 waarin het Comité een herhaalde boodschap afgaf richting EP, Raad en Commissie inzake het MFK 2014-2020 en het wetgevingspakket Cohesiebeleid.

- Provincies en gemeenten werken samen met het rijk aan de nieuwe operationele programma's EFRO. De P4 en G4 hebben samen met de middelgrote gemeenten in de Randstad een werkgroep opgericht ter voorbereiding van het nieuwe operationele programma. In deze werkgroep is een eerste ontwerp van het nieuwe programma opgesteld, die op 27 mei 2013 bij het ministerie van EZ is ingediend voor bespreking in het Bestuurlijk Overleg EFRO 2014-2020 op 19 juni as. In het BO EFRO van 21 maart 2013 zijn hiervoor de inhoudelijke kaders bepaald: innovatie (met nadruk op kennisvalorisatie door MKB) en koolstofarme economie (met nadruk op hernieuwbare energie en energie-efficiëntie).
- Het najaar van 2012 en de eerste maanden van 2013 stonden in het teken van de discussie met het rijk over de uitvoeringsstructuur van de nieuwe EFRO-programma's. P4 en G4 zetten met de andere landsdelen in op behoud decentrale uitvoering, omdat dit tot betere inhoudelijke resultaten en meer cofinanciering leidt. In het BO EFRO van 21 maart 2013 zijn de decentrale overheden met staatssecretaris Dijkema overeengekomen dat ook in de volgende periode er vier landsdelige EFRO-programma's met een decentrale uitvoering komen.

Tijdpad

Datum	Actie	Provinciale Staten
juni 2013	Raad/EP: Afronding EU-besluitvormingsproces Wetgevingspakket Cohesiebeleid 2014-2020 en MFK 204-2020.	Informatievoorziening via Europese nieuwsbrieven en media
Voorjaar/zomer 2013	P4/G4: Afronding schrijf- en consultatieproces EFRO-programma Kansen voor West II	
oktober/november 2013	Gedeputeerde Staten stemmen in met Operationeel Programma 2014-2020 en bijlage slimme specialisatie strategie (zie fiche Kennis & Innovatie)	- PS zijn geïnformeerd over S3 middels werkbezoek nov. 2012 in Z-H. - OP wordt na besluitvorming in GS ter kennisname aangeboden aan PS'en
Najaar 2013	AO in de Tweede Kamer voorafgaand aan de vaststelling van het nationale Partnerschapscontract (koepel EU-programma's in Nederland in 2014-2020) en oplevering EFRO-programma's 2014-2020. Mogelijk besluit over beschikbaar stellen rijks-cofinanciering voor EFRO-programma's.	Informatievoorziening via Europese nieuwsbrieven en media. Mogelijk contact TK via WG Europa/Contacten met TK-fracties over beschikbaar stellen cofinanciering voor uitvoering EFRO-programma's
8 oktober 2013	Open Dagen, Comité van de Regio's; Europese Week van Regio's en Steden, Regio Randstad buffet	Deelname per provincie
Najaar/winter 2013	Rijk/P4/G4: Indiening EFRO-programma's ter goedkeuring bij Europese Commissie	
Voorjaar 2014	Europese Commissie: goedkeuring nieuwe EFRO-programma's, aanvang nieuwe programmaperiode	Informatievoorziening via EU nieuwsbrieven en media